3.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre

Kur'an harflerinin tamamı sessizdir. Bu harfleri seslendiren ve dilimizdeki sesli harflerin yerini tutan özel işaretlere hareke denir. Bu işaretler, harflerin üstünde veya altında bulunur. Harflerin sesli okunmasını sağlayan üç hareke vardır: Üstün, esre ve ötre.

Üstün: Harfin üstüne yazılan sola doğru hafif eğik küçük çizgidir. (ـَـ). Bu işarete Arapçada fetha denilir. Üstün, ince harflerin 'e', kalın harflerin 'a' sesiyle okunmasını sağlar. Örneğin sin (س) harfine üstün işareti konulunca 'se' (سَ), sad (ص) harfine üstün konulunca 'sa' (صَ) şeklinde okunur.

DİNLEYELİM-OKUYALIM

Harfleri, öğretmeninizi dinledikten sonra üstün harekesiyle seslendiriniz.

اَ بَ تَ ثَ جَ حَ خَ دَ ذَ رَ زَ سَ شَ صَ ضَ طَ ظَ عَ غَ فَ قَ كَ لَ مَ نَ وَ هَ يَ

UYGULAYALIM

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

اَ دَ بَ	رَ زَ قَ	دَ رَسَ	وَ زَ نَ	وَ رَ دَ
اَ مَ رَ	ذَ هَ بَ	نَ زَ لَ	تَ رَ كَ	اَ كَ لَ
اَمَرَ	ذَ هَبَ	نَزَ لَ	تَرَكَ	اَكَلَ
كَ تَ بَ	طَ لَ بَ	فَ عَ لَ	دَ خَ لَ	حَ سَ دَ
كَتَبَ	طَلَبَ	فَعَلَ	دَخَلَ	حَسَدَ
خَ لَ قَ	خَ تَ مَ	سَ جَ دَ	نَ صَ رَ	ثَ بَ تَ
خَلَقَ	خَتَمَ	سَجَدَ	نَصَرَ	ثَبَتَ

Esre: Harfin altına yazılan sola doğru hafif eğik küçük çizgidir. (ـِ). Bu işarete Arapçada kesre denilir. Esre, ince harflerin 'i' sesiyle, kalın harflerin 'ı-i' arası bir sesle okunmasını sağlar. Örneğin, Örneğin sin (س) harfine esre işareti konulunca 'si' (سِ), sad (ص) harfine esre konulunca 'sı-si' (صِ) şeklinde okunur.

DİNLEYELİM-OKUYALIM

Harfleri, öğretmeninizi dinledikten sonra esre harekesiyle seslendiriniz.

اِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

UYGULAYALIM

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

اَذِنَ اَزِفَ وَرِثَ اَمِنَ رَكِبَ

شَرِبَ وَسِعَ رَبِحَ عَلِمَ فَهِمَ

حَمِدَ لَبِسَ حَسِبَ خَسِرَ تَبِعَ

سَمِعَ ضَحِكَ نَسِيَ وَلِيَ عَمِلَ

مَثَلِ مَسَدِ لَهَبِ عَدَسِ فَلَقِ

مَلِكَ قَبِلَ حَفِظَ شَهِدَ وَجِلَ

Ötre: Harfin üstüne yazılan ve küçük bir vav'a benzeyen işarettir (ـُ). Bu işarete Arapçada damme denilir. Ötre, ince harflerin 'u-ü' arası bir sesle, kalın harflerin 'u' sesiyle okunmasını sağlar. Örneğin, sin (س) harfine ötre işareti konulunca 'su-sü' (سُ), sad (ص) harfine ötre konulunca 'su' (صُ) şeklinde okunur.

DİNLEYELİM-OKUYALIM

Harfleri, öğretmeninizi dinledikten sonra ötre harekesiyle seslendiriniz.

اُ بُ تُ ثُ جُ حُ خُ دُ ذُ رُ زُ سُ شُ صُ ضُ طُ ظُ عُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هُ يُ

UYGULAYALIM

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

أُذِنَ أُمِرَ رُزِقَ وُلِدَ أُخِذَ

كُتِبَ قُتِلَ خُلِقَ جُعِلَ سُئِلَ

ذُكِرَ غُفِرَ خُسِرَ فُهِمَ ضُرِبَ

حُمِلَ رُفِعَ جُمِعَ وُضِعَ نُصِبَ

يَصِفُ يَرِثُ يَلِدُ صَمَدُ يَهَبُ

رُسُلُ ضَعُفَ كُتُبُ وَهُوَ ثُلُثُ